

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 333

van **CATHY COUDYSER**

datum: 16 juni 2023

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

Kunstenerfgoed - Projectoproep

In uw antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 19 van 7 oktober 2022 gaf de minister nadere toelichting bij het in zijn strategische visienota cultureel erfgoed aangekondigde traject rond kunstenerfgoed. Een van de onderdelen van dat traject is het voornemen om een beperkt aantal pilootprojecten, goede praktijken in de omgang met kunstenerfgoed, te betoelagen via impulssubsidies. De impulssubsidies zouden in de loop van 2023 worden toegekend aan proefprojecten met een maximale looptijd van 1 jaar. In totaal is daarvoor een budget van 340.000 euro uitgetrokken.

In zijn antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 248 van 25 april 2023 gaf de minister mee dat 50 aanvragen tijdig werden ingediend in het kader van de projectoproep proefprojecten nalatenschappen kunstenerfgoed en dat 48 daarvan ontvankelijk zijn verklaard.

De procedure waarlangs aanvragen worden beoordeeld, bestaat uit twee fasen: een preselectieronde, waarbij de administratie de beknopte projectvoorstellen beoordeelt en herleidt tot maximaal 20 projecten. De projecten die geselecteerd worden, krijgen dan in een tweede fase de mogelijkheid om hun projectvoorstel mondeling toe te lichten. Uiterlijk 15 juli 2023 beslist de minister welke projectvoorstellen gehonoreerd zullen worden.

In het kader van datzelfde traject wordt ook gestreefd naar een optimalisatie van de bestaande dienstverlening rond kunstenerfgoed. In het voorjaar van 2023 wordt een veldanalyse uitgevoerd die eventuele hiaten, overlap of knelpunten in kaart moet brengen. De resultaten van die veldanalyse zouden midden juli worden opgeleverd en snel daarna publiek worden bekendgemaakt.

1. Kan de minister een overzicht geven van de proefprojecten rond de omgang met kunstenerfgoed die impulsmiddelen krijgen toegekend met inbegrip van het finaal toegekende subsidiebedrag per project. Graag een exhaustief overzicht van alle aanvragen, met inbegrip van verduidelijking van de kunstenaar/kunstorganisatie op wiens nalatenschap het pilootproject betrekking heeft, de identiteit van de projectindieners, cultureel erfgoedactor(en) waarmee (eventueel) wordt samengewerkt, kunstdiscipline(s) waarop het pilootproject betrekking heeft, beknopte omschrijving van het project waarvoor de premie wordt gevraagd en effectief toegekende projectsubsidie.

2. Welke conclusies trekt de minister of zijn administratie uit de aanvragen die werden ingediend in het kader van deze projectoproep over de noden rond kunstenerfgoed en hoe zal daar vanuit het Vlaamse beleid verder op worden ingespeeld?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 333 van 16 juni 2023

van **CATHY COUDYSER**

1. In het kader van de oproep pilootprojecten nalatenschappen Kunstenerfgoed werden 48 ontvankelijke dossiers beoordeeld door een jury van experts. Er werd naast de kwaliteit van de dossiers rekening gehouden met een diversiteit aan disciplines en aan doelstellingen, en de urgentie van de aanvraag. Twaalf aanvragen werden geselecteerd voor subsidiëring als pilootproject, voor een totaalbedrag van 519.300 euro.

Oorspronkelijk was er een budget voorzien van 340.000 euro. Ik heb echter nog extra budget kunnen vrijmaken via de middelen voor de erfgoedprojecten. Dit geeft ons de kans om een breder scala van pilootprojecten over de verschillende kunstdisciplines heen te ondersteunen.

Volgende projecten zullen ondersteuning ontvangen en het intervisietraject doorlopen:

♣ **GETEKENDE KENNIS: het ontwerpersarchief van Lucien De Roeck als toegankelijk geheugen voor de discipline van het grafisch ontwerp.**

Aanvrager	Nalatenschap	Discipline	Samenwerkingen erfgoedactoren	Toegekend bedrag
Fonds Lucien De Roeck vzw	Lucien De Roeck	grafisch ontwerp	VAi	€ 48.600,00

Dit project heeft als doel het archief van Lucien De Roeck te bewaren, de toegang ertoe te verzekeren en zijn werk levend houden. Het archief is momenteel reeds op basisniveau geregistreerd en deels gedigitaliseerd, maar is niet toegankelijk voor het publiek. Het is in het verleden een uitdaging gebleken om een publieke collectiebeherende instelling te vinden die bereid is om de collectie volledig op te nemen, wat dan ook een belangrijke doelstelling is in dit project.

♣ **Nalatenschap Wim Henderickx**

Aanvrager	Nalatenschap	Discipline	Samenwerkingen erfgoedactoren	Toegekend bedrag
Hermesensemble vzw	Wim Henderickx	muziek	CEMPER, TRACKS, Erfgoedbibliotheek Koninklijk Conservatorium Antwerpen	€ 60.000,00

In dit project wordt de ordening en het ontsluiten van het oeuvre en archief van componist Wim Henderickx beoogd. Door zijn onverwachts overlijden, heeft Henderickx een oeuvre nagelaten dat nog in volle productie was. Dit betekent ook dat het archief ongeordende en onafgewerkte delen bevat en dat het materiaal nog

voor vele belanghebbenden beschikbaar moet zijn. De noodzaak dringt zich op om dit archief te inventariseren en te borgen, om zo weinig mogelijk informatie te verliezen.

♣ **Project Archief 'Dirk Bikkembergs'**

Aanvrager	Nalatenschap	Discipline	Samenwerkingen erfgoedactoren	Toegekend bedrag
Luc Willame	Dirk Bikkembergs	mode	MoMu, meemoo	€ 48.500,00

Dit project focust op de betere bewaring en contextualisering van het ontwerpersarchief van Dirk Bikkembergs als voorbereiding voor een duurzame bewaring in MoMu als collectiebeherende instelling.

♣ **Ruimte voor Philippe Van Snick. Fysieke en digitale ruimte voor het bewaren en publiek ontsluiten van het archief Philippe Van Snick (1968-1990)**

Aanvrager	Nalatenschap	Discipline	Samenwerkingen erfgoedactoren	Toegekend bedrag
Archief Philippe Van Snick	Philippe Van Snick	beeldende kunsten	CKV, Universiteitsbibliotheek Gent, meemoo	€ 60.000,00

Het project heeft als doel om het archief van de kunstenaar tot een digitale werkomgeving binnen de website van de estate Van Snick te transformeren. Dit omvat waardering, selectie, inventarisering, metadatering en digitaliseren van relevant materiaal. Verder wordt het archief geschonken aan de Universiteitsbibliotheek Gent. De aanvrager wil ten slotte rond de leerpunten van dit overdrachtsproces een protocol ontwikkelen en delen met de sector.

♣ **Archief Jan Decorte**

Aanvrager	Nalatenschap	Discipline	Samenwerkingen erfgoedactoren	Toegekend bedrag
Bloet vzw	Jan Decorte	theater	Letterenhuis	€ 36.200,00

In dit project wordt de duurzame bewaring van het digitaal archief en het digitaliseren van het beeldmateriaal van theatermaker Jan Decorte beoogd. Het papieren archief van Jan Decorte werd reeds aan het Letterenhuis overgedragen. Na dit project zal het digitaal archief en het beeldmateriaal eveneens overgedragen worden, zodat het nalatenschap van Jan Decorte als een geheel duurzaam bewaard wordt in dit cultureel archief.

♣ **Bewaring erfgoed Circus Ronaldo**

Aanvrager	Nalatenschap	Discipline	Samenwerkingen erfgoedactoren	Toegekend bedrag
Nationaal Circus van Vlaanderen	Circus Ronaldo	circus	Vlaams Centrum voor Circuskunsten,	€ 55.100,00

VZW			Erfgoedcel Mechelen, Cultuurcentrum Mechelen	
-----	--	--	---	--

De doelstelling van dit project is tweeledig. Enerzijds moet er een spoedinventarisatie gebeuren van het fysieke circuserfgoed van Circus Ronaldo dat momenteel verspreid en in slechte omstandigheden bewaard wordt. Hierbij zal een leidraad ontwikkeld worden voor de omgang met nalatenschappen binnen het circusveld. Daarnaast wil dit project ook de verhalen rond het gezelschap bewaren en verspreiden door middel van een podcastreeks. Het project werkt op drie sporen: het hergebruik van de nalatenschap binnen het gezelschap; het hergebruik binnen het bredere circuslandschap; en het mobiliseren van een breder publiek rond de nalatenschap van Circus Ronaldo.

♣ De beginjaren van Jef Geys - een portret.

Aanvrager	Nalatenschap	Discipline	Samenwerkingen erfgoedactoren	Toegekend bedrag
Sofie Dederen	Jef Geys	beeldende kunsten	CKV, M HKA	€ 26.900,00

Het project heeft als doel om met circa 30 personen die in de periode tussen 1960 en 1990 dicht bij Jef Geys stonden, diepte-interviews af te nemen om zo een beter portret te kunnen opmaken van de kunstenaar. De interviews zullen via audio digitaal ter beschikking blijven en ontsloten worden via een kleinschalige publicatie.

♣ Ways of Seeing

Aanvrager	Nalatenschap	Discipline	Samenwerkingen erfgoedactoren	Toegekend bedrag
Dirk Braeckman	Dirk Braeckman	foto / beeldende kunsten	FOMU, CKV	€ 55.000,00

In dit project zal onderzoek gedaan worden naar het best mogelijke model om het nalatenschap van Dirk Braeckman te beheren door de ambities in kaart te brengen via interviews en door een governance model te bepalen waarmee de structuur van het nalatenschap vorm zal gegeven worden. Voor dit laatste zullen de projectpartners een matrix ontwikkelen onder de noemer Artist's Estate Canvas, die ook breder in de (beeldende kunsten)sector gebruikt kan worden.

♣ "Inclusie avant-la-lettre", het artistiek nalatenschap van Greet Vissers

Aanvrager	Nalatenschap	Discipline	Samenwerkingen erfgoedactoren	Toegekend bedrag
Greta Vissers	Greet Vissers	theater	Letterenhuis, CEMPER	€ 25.400,00

Het project heeft als doel een digitaal platform te creëren, waarbij materiaal uit Greet Vissers' nalatenschap (zowel in eigen archief als dat van andere organisaties) geïnventariseerd, geselecteerd en (waar nodig) gedigitaliseerd wordt om zo Vissers'

inclusieve werkmethode te ontsluiten en door te geven aan toekomstige generaties. Er werden alvast vier werkvormen gekozen die de methodiek als geheel moeten illustreren. Greet Vissers werkt hiervoor intensief samen met Letterenhuis.

♣ **Hoe het ontsluiten van de nalatenschap van Julien Coulommier (1922-2014) een fascinerend beeld geeft van de naoorlogse experimentele fotografie.**

Aanvrager	Nalatenschap	Discipline	Samenwerkingen erfgoedactoren	Toegekend bedrag
Jan Coulommier	Julien Coulommier	foto	FOMU	€ 20.400,00

Dit project heeft als doel het archief van Julien Coulommier te archiveren en te ontsluiten en een kernarchief te selecteren voor digitale bewaring. Momenteel zijn de bewaaromstandigheden van het archief niet optimaal, dus naast de online ontsluiting wordt ook gezocht naar een plek waar het archief op een plaats kan worden samengebracht.

♣ **Vier decennia fotografische archieven (1979-2022) van Marie-Françoise PLISSART**

Aanvrager	Nalatenschap	Discipline	Samenwerkingen erfgoedactoren	Toegekend bedrag
Marie Plissart	Marie- Françoise Plissart	foto	FOMU	€ 43.200,00

Dit project behelst het volledige archief van de fotografe, dat ongeveer uit 200.000 gelatinenegatieven en 200.000 digitale bestanden bestaat. Na de inventarisatie van het archief wordt een selectie gemaakt, die beschreven, gedeeltelijk gedigitaliseerd en duurzaam geconserveerd wordt. FOMU zal vervolgens een website ontwikkelen om het geselecteerde materiaal te ontsluiten.

♣ **Ado Hamelryck : de collectie**

Aanvrager	Nalatenschap	Discipline	Samenwerkingen erfgoedactoren	Toegekend bedrag
HAMELRYCK ART vzw	Ado Hamelryck	beeldende kunsten	Emile Van Dorenmuseum, ECRU, C-mine, FLACC vzw (Jester), Z33	€ 40.000,00

Dit project heeft als doel het werk van Ado Hamelryck te bewaren voor de toekomst. Bij de kunstenaar thuis bevinden zich heel veel werken, een collectie die ondanks de slechte gezondheid van de kunstenaar nog blijft groeien. Bedoeling is om het volledige archief te inventariseren en een digitale catalogus op te stellen. Daarbij wordt ook een artist interview afgenomen. Voor een fysiek archief is nog geen oplossing gevonden. In dit project wordt een samenwerkingsverband met (bovenlokale) partners, gelinkt aan de regio Limburg, opgezet.

2. Uiteraard zijn er een aantal tendensen zichtbaar in de projectaanvragen. Over alle kunstdisciplines heen is er bijvoorbeeld een grote nood aan de documentatie, de inventarisatie en de waardering van de nalatenschappen. Ook zijn er vraagstukken rond het beheer en de bewaring – zowel fysiek als digitaal – van dit kunstenerfgoed. Tot slot zijn er ook heel wat vragen naar de ontsluiting van het oeuvre van onze Vlaamse kunstenaars. Dit zijn echter nog maar eerste bevindingen.

Het is op dit ogenblik immers te vroeg om reeds conclusies te trekken over de noden in de omgang met kunstenerfgoed. Hiervoor moeten we eerst het volledige traject rond kunstenerfgoed doorlopen. Dit traject bestaat concreet uit een veldanalyse van de dienstverlening rond kunstenerfgoed en de opbouw van expertise via de intervisie van pilootprojecten nalatenschappen kunstenerfgoed.

De veldanalyse wordt momenteel gefinaliseerd door de onderzoekers van KULeuven en zal opgeleverd worden op het einde van deze zomer. Een presentatie volgt in het najaar.

Met de 12 geselecteerde pilootprojecten starten we in het najaar een leertraject in samenwerking met FARO en Kunstenpunt. Er zullen vier intervisiemomenten georganiseerd worden, waarbij de pilootprojecten de kans krijgen om vragen en kennis uit te wisselen. Ze worden hierbij ondersteund door de dienstverleners in het cultuurveld. Daarnaast zullen er ook experts uitgenodigd worden om hun kennis te delen rond de omgang met nalatenschappen. Deze workshops zullen ook toegankelijk zijn voor de brede cultuursector.

We documenteren dit leertraject en zullen de resultaten publiceren in 2025. Als afsluiter wordt er ook een ontmoetingsdag georganiseerd waarbij de resultaten van het traject aan de sector gepresenteerd worden.